3/2018. Büntető jogegységi határozat

az EBD 2015.B.15. határozat elvi bírósági döntésként való fenntartásának megszüntetéséről[1]

A Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a Kúria B.I. tanácselnöke által indítványozott jogegységi eljárásban Budapesten, a 2018. március 12. napján megtartott ülésen meghozta a következő

jogegységi határozatot:

A Kúriai Döntések 2015. évi 4. számában EBD 2015.B.15. számon közzétett határozat elvi bírósági döntésként való fenntartását megszünteti.

Indokolás

I.

A Kúria B.I. Tanácsának tanácselnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 32. § (1) bekezdés *b)* pontja és a 33. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását és jogegységi határozat meghozatalát indítványozta.

A jogegységi indítvány szerint abban a kérdésben, hogy a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználhatóságának lehetőségéről döntő végzés ellen fellebbezésnek van-e helye, olyan törvényszéki határozat meghozatalára került sor, amely ellen – annak törvénysértő volta okán – a legfőbb ügyész a törvényesség érdekében jogorvoslati indítvánnyal élt; ez a törvényesség érdekében jogorvoslati indítvánnyal megtámadott határozat elvi bírósági döntésként is megjelent, ma is hatályban van, és amely közzétett, jelen jogegységi indítvánnyal támadott határozatban képviselt döntéstől a Kúria ítélkező tanácsa el kíván térni.

Az indítványozó indítványában a következő bírósági határozatra, az ítélkezésben kötelező érvénnyel bíró elvi bírósági döntésre, és a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványra hivatkozott:

1. A különösen nagy vagyoni hátrányt okozó, bűnszervezetben elkövetett költségvetési csalás bűntette és más bűncselekmények miatt a NAV Észak-alföldi Regionális Bűnügyi Igazgatóságán 16767/2013. bü. szám alatt folyamatban lévő büntetőügyben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.13/2014/16. számon, 2014. október 8. napján indítványozta, hogy a járásbíróság nyomozási bírája engedélyezze a titkos információgyűjtés keretében beszerzett bizonyítékok büntetőeljárásban bizonyítási eszközként történő felhasználását.

A Nyíregyházi Járásbíróság a 2014. október 13. napján meghozott 36.Bny.566/2014/2. számú végzésében a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Főügyészség B.13/2014/16. számú indítványát elutasította. A jogorvoslati nyilatkozat tekintetében pedig úgy rendelkezett, hogy a végzés ellen a kézbesítéstől számított három napon belül fellebbezésnek van helye.

1 Megjelent: Magyar Közlöny 2018/68.

A Nyíregyházi Járásbíróság az ugyanaznap meghozott 36.Bny.566/2014/3. számú végzésével a /2. sorszámú végzését azzal javította ki, hogy a korábbi határozatával elutasított ügyészségi indítvány pontosan mire irányult. Eszerint a kijavított szöveg a következő: „az ügyészség indítványozta, hogy a nyomozási bíró engedélyezze a titkos információgyűjtés eredményének büntetőeljárásban történő felhasználását”.

A határozat ellen a Főügyészség B.13/2014/16. számon, 2014. október 16. napján fellebbezést jelentett be.

A másodfokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék a 2014. október 30. napján meghozott 3.Bnyf.425/2014/3. számú végzésével a Nyíregyházi Járásbíróság nyomozási bírójának a 2014. október 13. napján meghozott 36.Bny.566/2014/2. számú végzése ellen bejelentett ügyészi fellebbezést elutasította; az azonos napon meghozott 36.Bny.566/2014/3. számú – kijavító – végzését pedig helybenhagyta.

A Nyíregyházi Törvényszék az ügyészi fellebbezés elutasítását azzal indokolta, hogy a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 215. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek a nyomozási bíró által a Be. 207. § (2) bekezdés *b)* és *e)* pontjára, valamint a (3)–(4) bekezdésére vonatkozóan hozott határozat ellen.

A Be. 207. § (2) bekezdésének *b)* pontja a nyomozási bíró jogkörébe utalja többek között a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről [Be. 206/A. § (4) bekezdés] való döntést.

Ezért a törvényszék – a nyomozási bíró saját téves rendelkezésén alapuló mulasztását pótolva – a Be. 359. § (1) bekezdése alapján az ügyésznek a /2. sorszámú végzés ellen bejelentett törvényben kizárt fellebbezését elutasította.

2. A Nyíregyházi Törvényszék 2014. október 30. napján meghozott 3.Bnyf.425/2014/3. számú végzése a Kúriai Döntések 2015/4. számában B.15. szám alatt elvi döntésként közzétételre került azt kiemelve, hogy a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználhatósága tárgyában hozott nyomozási bírói határozat ellen nincs helye fellebbezésnek.

3. A legfőbb ügyész BF.1516/2015. számú, 2016. január 5. napján kelt – a Kúrián 2016. január 6. napján érkeztetett – átiratában a törvényesség érdekében jogorvoslati indítványt jelentett be a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bnyf.425/2014/3. számú végzésével szemben, mert az ügyészi fellebbezést elutasító határozatát törvénysértőnek tartja.

Indítványát azzal indokolta, hogy a Be. 215. § (4) bekezdés *b)* pontjának 2013. december 31. napjáig hatályos szövege szerint valóban nem volt helye fellebbezésnek a Be. 207. § (2) bekezdés *b)* és *e)* pontjára, valamint a (3) és (4) bekezdésére vonatkozó – így a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről döntő – határozatok ellen.

E rendelkezést azonban az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény 46. § (2) bekezdése módosította, így a Be. 215. § 2014. január 1. napjától hatályos szövege már nem zárja ki a Be. 207. § (2) bekezdés *b)* pontjában felsorolt döntések – köztük a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről döntő végzések – elleni fellebbezést.

Erre figyelemmel a Nyíregyházi Törvényszék törvényt sértett, amikor 2014. október 30. napján kelt határozatával az ügyészi fellebbezést – mint törvényben kizártat – elutasította. Ezért – a kizárólag a legfőbb ügyészt megillető rendkívüli jogorvoslati lehetőség keretében – indítványozta annak megállapítását, hogy a Nyíregyházi Törvényszék mint másodfokú bíróság 6.Bnyf.425/2014/3. számú végzésének az ügyészi fellebbezést elutasító rendelkezése törvénysértő.

4. A Kúria a legfőbb ügyész BF.1516/2015. szám alatt törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványát Bt.I.25/2016. szám alatt lajstromozta.

Ezt követően a Kúria B.I. Tanácsának tanácselnöke 2016. január 13. napján a Bszi. 32. § (1) bekezdés *b)* pontja és a 33. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta arra figyelemmel, hogy álláspontja szerint a legfőbb ügyész álláspontja helytálló, s a Kúria ítélkező tanácsa jogkérdésben el kíván térni a közzétett elvi bírósági döntéstől.

Ezért a Kúria a 2016. január 13. napján tartott tanácsülésen meghozott Bt.I.25/2016/2. számú végzésével a legfőbb ügyész által a Nyíregyházi Törvényszéknek a költségvetési csalás bűntette miatt a NAV Észak-Alföldi Regionális Bűnügyi Igazgatóságán indult büntetőügyben 3.Bnyf.425/2014/3. szám alatt hozott végzése ellen a törvényesség érdekében benyújtott jogorvoslati indítványa alapján indult eljárást – a jogegységi határozat meghozataláig – felfüggesztette.

5. A legfőbb ügyész 2018. február 14. napján kelt, a Kúrián 2018. február 15. napján érkeztetett BF.223/2018. számú átiratában a BF.1516/2015. számú, 2016. január. 5. napján kelt, a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványában foglaltakat megismételve, az abban foglaltakat fenntartva indítványozta, hogy a Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa akként határozzon, hogy a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban a bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről döntő végzés ellen fellebbezésnek van helye, és a Bszi. 42. § (4) bekezdésében írtakra figyelemmel a Kúriai Döntések 2015/4. számában B.15. szám alatt megjelent határozat elvi bírósági döntésként való fenntartását szüntesse meg.

II.

Miután a jogegységi indítványban megjelölt jogkérdés kapcsán a Nyíregyházi Törvényszék téves jogalkalmazás alapján hozta meg döntését, amely elvi bírósági döntésként is megjelent, a Bszi. 32. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti okból a jogegységi határozat meghozatala indokolt.

A Kúria ezért a jogegységi indítvány érdemi elbírálása végett a Bszi. 38. §-a szerint ülést tartott, amelyen a legfőbb ügyész képviselője az írásbeli indítványukban foglaltakat fenntartotta, és azzal egyezően szólalt fel.

III.

A kezdeményezett jogegységi eljárásban a Kúria Büntető Jogegységi Tanácsa a következő álláspontra helyezkedett.

A Kúriai Döntések 2015/4. számában B.15. szám alatt elvi döntésként közzétett Nyíregyházi Törvényszék 2014. október 30. napján meghozott 3.Bnyf.425/2014/3. számú végzése nem a meghozatalakor hatályos jogszabályon alapul.

A Be. – jelenleg hatályos – 215. § (4) bekezdése *a)*, *b)*, *c)* és *d)* pont alatt – szűkítő rendelkezés keretében – nevesíti a nyomozási bírói határozatok azon zárt körét, amelyek ellen nincs fellebbezésnek helye.

Így kizárt a jogorvoslat

a) a Be. 207. § (2) bekezdésének *a)* pontja szerinti, a vádirat benyújtása előtt a bírósághatáskörébe tartozó kényszerintézkedések közül a Be. 149. § (6) és (8) bekezdésével, a Be. 151. § (3) és (6) bekezdésével és a Be. 153. § (2) bekezdésével kapcsolatos indítványokról hozott határozat,

b) a Be. 207. § (2) bekezdés *e)* pontjára és (3)–(4) bekezdésére vonatkozó határozat,

c) a Be. 212. § (2) bekezdése szerinti határozat,

d) a Be. 214. § (1a) bekezdés szerinti határozat

ellen.

A Kúria jogegységi tanácsa megállapítja, hogy a hivatkozott a Be. 215. § (4) bekezdés *b)* pontja szerinti törvényi rendelkezés 2014. január 1-jével módosult a jelenleg hatályos törvényi rendelkezéssé. A Be. 215. § (4) bekezdés *b)* pontja alatti törvényhely korábbi, 2013. december 31. napjáig hatályos szövege nem csak a Be. 207. § (2) bekezdésének *e)* pontjára és (3)–(4) bekezdésére vonatkozó határozatra vonatkozóan mondta ki a fellebbezés kizártságát, hanem a Be. 207. § (2) bekezdésének *b)* pontja alá tartozó határozatokra, így a titkos adatszerzés engedélyezéséről [Be. 203. § (4) és (6) bekezdés], megszüntetéséről [Be. 205. § (3) bekezdés], a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásra való alkalmasságának megállapításáról [Be. 206/A. § (3) bekezdés], valamint a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről [Be. 206/A. § (4) bekezdés] szóló határozatokra is.

E rendelkezést azonban az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény 46. § (2) bekezdése módosította.

A jogorvoslatot kizáró rendelkezések közül kivette a Be. 207. § (2) bekezdés *b)* pontját, így a Be. 215. § 2014. január 1. napjától hatályos szövege már nem zárja ki a Be. 207. § (2) bekezdés *b)* pontjában felsorolt döntések – köztük a titkos információgyűjtés eredményének a büntetőeljárásban bizonyítékként történő felhasználásának lehetőségéről döntő végzések – elleni fellebbezést.

A Kúria Jogegységi Tanácsa ezért rögzíti, hogy az elvi bírósági döntésként megjelent Nyíregyházi Törvényszék 3.Bnyf.425/2014/3. számú végzése a jogorvoslat tárgyában már hatályban nem lévő Be. rendelkezésre hivatkozott. Másrészt a Kúria jogegységi tanácsa leszögezi, hogy a jogegységi eljárás célja és lényege a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása.

Jelen jogegységi eljárás tárgya olyan elvi bírósági döntésként megjelent határozat, amely – a fellebbezési jogosultság tárgyában – nem a meghozatalakor hatályos Be. szerint rendelkezett.

Az elvi bírósági döntés kötőerejét szabályozza ugyanakkor a Bszi. 32. § (1) bekezdés *b)* pontja, amely kimondja, hogy jogegységi eljárásnak van helye, ha a Kúria valamely ítélkező tanácsban jogkérdésben el kíván térni a Kúria másik ítélkező tanácsának elvi bírósági határozatként közzétett határozatától vagy közzétett elvi bírósági döntéstől.

IV.

Ezért a Kúria jogegységi tanácsa a jogegységi indítvány alapján eljárva a Bszi. 32. § (1) bekezdés *b)* pont második fordulata szerinti okból a rendelkező rész szerint határozott. Miután a jogegységi eljárást generáló jogkérdést a Be. egyértelműen szabályozza, annak kimondása szükségtelen volt. Az EBD 2015.B.15. számon közzétett határozat elvi bírósági döntésként való fenntartása megszüntetésével ugyanakkor biztosította azt, hogy megfelelő legyen a törvényalkalmazás.

A jogegységi tanács a határozatát a Bszi. 42. § (1) bekezdésére figyelemmel a Magyar Közlönyben, a központi honlapon és a Kúria honlapján közzéteszi.

Budapest, 2018. március 12.

Dr. Székely Ákos s. k.,
a jogegységi tanács elnöke

Dr. Krecsik Eldoróda s. k.,
előadó bíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
bíró

Dr. Molnár Gábor Miklós s. k.,
bíró

Dr. Csák Zsolt s. k.,
bíró

a jogegységi tanács tagjai

TARTALOMJEGYZÉK

3/2018. Büntető jogegységi határozat ---- 1
az EBD 2015.B.15. határozat elvi bírósági döntésként való fenntartásának megszüntetéséről ---- 1
Indokolás ---- 1
I. ---- 1
II. ---- 3
III. ---- 3
IV. ---- 4